

L'OPINIÓ

SURT CADA DISSABTE

25 CENTIMS

BARCELONA, 5 DE MAIG DE 1928

ANY I. - N.º 12

SUBSCRIPCIONS = ADMINISTRACIO
Carme, 20 int., 1.ª

PREUS DE SUBSCRIPCIO:

BARCELONA: TRIMESTRE, 3,00 PESSETES; SEMESTRE, 6,00
FORA: TRIMESTRE, 3,50 PESSETES; SEMESTRE, 6,50
ESTRANGER: SEMESTRE, 9,00 PESSETES

El dejuni polític d'En Rovira i Virgili

La polèmica que sostenen el propietari i director de "La Nau" i el nostre estimat amic i col·laborador Dr. Humbert Torres, iniciada per un atac del primer als bons republicans de Lleida, ha donat ja el seu fruit principal. En Rovira, en el seu article del dia 27 d'abril, confessa de pla i admet, cosa important en ell, la certesa de la seva abstenció política d'ençà de la memorable data del setembre de 1923, i l'apartament de tota actuació esquerrana pura per "agermanar-se amb altres elements sobre una ampla base de cordial liberalisme".

L'agermanament tingué lloc l'any 22 i la decisió del dejuni un xic més tard, en produir-se el cop d'Estat.

Es evident que ni l'acte realitzat primer ni l'omissió de després troben fonament acceptable en els sofismes del dit article. En Rovira, davant de les "escorrialles" de l'antiga Esquerra Catalana, no concerta un pacte amb elements nous en el qual cada una de les parts dona quelcom a l'altra, sinó que capitula, abdica. Ell ens ho diu: "He estat jo, i ningú més, el que ha posat el límit necessari a l'exposició de les meves idees".

Que tots els homes d'esquerra en prenguin bona nota. No cal amoïnar-se a diagnosticar el sentit de les manifestacions periodístiques de l'ex-company, ja ens el confessa, tot prenent que conserva les velles creences. Calla els motius perquè creu que "altres raons ho imposen". Un dia o altre vindrà la necessitat d'exposar-los.

L'OPINIÓ, amb els elements de què disposa, sense el capital que "La Nau" tingué des d'un principi i posseeix encara, ha vingut a recollir l'ensenyament d'esquerrisme que En Rovira abandonà potser dintre "les botigues desertes", i sense necessitat de convívencies ni auto-limitacions escampa arreu les doctrines únicament susceptibles de portar-nos a tots el triomf d'ideals sempre perjudicats i vençuts per culpa de la reacció que s'ha fet mestressa de la nostra terra. I si, per dissort, l'excel·lent periodista no ens vol acompanyar en la nostra croada, no ens manca el concurs dels homes honorables i abnegats de l'antiga Esquerra, que malgrat els anys, les enfermetats o l'obligat retraïment, encara senten el caliu de les fermes opinions i, si convé, lluiten i es sacrifiquen.

FI D'UN DEBAT

PER HUMBERT TORRES

Després de les categòriques declaracions de Rovira i Virgili a "La Nau" del dia 27 d'abril, la discussió que sosteníem està encara justificada? A penes. Recolant-ho en motius, la força del quals tothom ponderarà, reconeix, explícitament, que ha posat un límit necessari a l'exposició de les seves idees i opinions damunt "La Publicitat".

D'això es tractava. Si es recorda que se li havia fet el retret que, tot i considerant-lo, per dins, un home d'esquerra, quant a escriptor no se li coneixia, després de les seves paraules ja no cal discutir. El retret era dolorosament cert. Una valor intel·lectual positiva, per pròpia determinació, abandonava (transitoriament?) els rengles ja tan migrats de l'actuació esquerrana. Quelcom de molta importància devia haver passat al nostre amic per prendre una determinació semblant. Quan l'ideal esquerrà ha deixat d'ésser un vernís per esdevenir la medulla de la nostra ànima, és difícil d'ofegar-lo. Més, encara, si no hi ha una coacció exterior prou forta. Es aquest el cas de l'il·lustre cronista?

Ni remotament justifica la seva immolació en motius de convivència amb elements que en algunes qüestions, i principalment en la qüestió religiosa, tenien una posició que no era la dels qui procedien de l'esquerra catalana. En una paraula: en Rovira i Virgili, la seva etnos s'ha imposat a la seva humanitat, apagant-ne les veus. La seva condició adjectiva de patriota ha pogut més que la seva qualitat substantiva de ciutadà del món.

Ens trobem, doncs, novament, davant d'un argument "de fet" que podrien fer reviuire — i amb quina força! — aquells vells esquerrans a la manera peninsular, que oferien una instintiva resistència a incorporar-se a les correnties de la política pairal. Jo, en les comarques lleidatanes, l'he viscut com pocs, aquell moment psicològic de la política de 1907-1908. Sé fins a quin extrem fou difícil de vèncer una tenaç animadversió de les masses esquerranes de Catalunya a etnificar-se, políticament parlant. Si ara poguéssim actuar, què podríem dir? Que, en efecte (el cas de Rovira i Virgili és el més sensible, però no l'únic), es pot constatar

sovint que, a casa nostra, les veus de la terra poden ofegar els clams d'humanitat que tot home d'esquerra sent dintre seu. I quan, per a una acció de conjunt, es fa una treva ideològica, l'experiència ha demostrat que la pau en la convivència vol dir, pràcticament, repòs complet en l'esquerra i activitat plena en la dreta, en allò que respectivament els caracteritza.

Es la coneguda lliçó moral de les actuacions patriòtiques: les esquerres, a callar; les dretes, aquesta és la meua. Si actuacions d'aquesta mena poden donar resultats com el cas de Rovira i Virgili, resulta que fins patriòticament parlant, al meu entendre, pesa infinitament més el mal que representa sembrar una nova dosi de recel en masses esquerranes ja receloses, que no pas tots els múltiples beneficis espirituals que puguin al·legar-se, i que no desconeix. Molt valen els intel·lectuals, però sense el caliu i l'adhesió fervent del poble no es farà mai res fort ni positiu.

Les soles reflexions que precedeixen poden contribuir a demostrar la ineficàcia pràctica del sacrifici de l'esquerra al patriotisme, fins posant-se en un pla volgut d'acció integralment pairal; les que segueixen ho enfortiran una mica.

En efecte, el nostre amic ha tingut bona cura de no molestar ni ferir mai els sentiments religiosos dels seus amics en convivència. Constatem que per a aquesta gent, la simple discrepància és una ofensa. Però la probitat dels escriptors catòlics del vell diari és tal que amb una mica massa de freqüència aprofiten una fútil avinentesa literària, anecdòtica, o simplement reporteril, per tirar l'aigua al seu molí. Es una manera ben catòlica d'entendre la convivència.

Amb tot, fem un esforç i admetem com plausible, o si voleu, simplement lògica, l'actitud de Rovira i Virgili a "La Publicitat". Allí on això comença a ésser difícil és quan es comparen les activitats dels homes de dreta i d'esquerra de "La Publicitat" actuant fora d'ella, amb l'actuació parella de Rovira i Virgili. Els homes de dreta del primitiu i actual grup director de "La Publicitat", en la conferència, en el llibre, en la revista, treballen incansablement d'acord

amb les seves conviccions, sense que això signifiqui trencar el pacte que regeix al clos del vell diari. Tant no ho deuen creure que fou, segons s'afirma, la ploma mateixa del doctor Cardó — un dels elements del primitiu bloc —, qui pogué escriure en el "Pòrtic" del primer número de "La Paraula Cristiana" "que en el moment que tothom, a casa nostra, se sent endut per la correntia ètnica, es pot parlar de religió sense por de dividir-nos, i cal tolerar-se personalment tal com som i obrant cadascú d'acord amb el seu esperit." I en unes paraules lucides, dolorosament aplicables al cas de Rovira i Virgili, afegeix: Altrament, quina tolerància seria aquella que en un poble adult imposés el silenci com a condició de mutual respecte? Doncs bé; passi que Rovira i Virgili calli a "La Publicitat." Per què, a exemple dels seus companys de dreta, no fa ell una cosa semblant a "La Nau", a la "Revista de Catalunya" o be on sigui? Naturalment que fa de mal posar-se en la consciència aliena. Però després d'aquesta constatació, apareix evident (almenys ho sembla) que estimen més les seves idees dretistes el seus companys de dreta, que ell les d'esquerra. Podrà Rovira i Virgili ésser un gran teoritzador i estudiós liberal i progressiu; però esquerràticament parlant, apareix cada dia més com un deficientíssim polític pràctic.

Per agreujar més el seu cas hi ha l'exemple dels seus companys d'esquerra a "La Publicitat", Carles Soldevila, Pla, Sacs, Sagarra i tants d'altres, han demostrat reiteradament que paral·lelament a l'amor a la terra, un home d'esquerra ha d'estimar altres coses, i ha d'exercir damunt la massa aquella acció orientadora que és pròpia de les intel·ligències despertes i de les conviccions arrelades. En aquest contrast, molts hi trobaran un nou argument per suposar que en Rovira i Virgili, el dejuni no ho explicarà tot; caldria pensar en la manca de caliu intern.

L'afer és clos i no cal fer-se pesat insistent-hi. L'única esperança que resta és que, en el seu cas, es tracti d'una crisi espiritual passatgera. Amb quin goig veuríem molts que aquesta esperança es convertís en una realitat!

De les coses no polítiques a que alludeix el meu amic en el seus diàlegs: catolicisme, materialisme, espiritisme, Déu, l'ànima — en parlarem amb calma qualsevol altre dia.

Quo vadis, Rucabado?

per Carles Soldevila

La recent escomesa del senyor Rucabado, des de les planes de "Catalunya Social", no m'ha sorprès gens ni per la violència dels seus termes, ni per la direcció dels seus trets. Temps ha que estic avesat a les escomeses d'aquest distingit energúmen i les espero com una mena de prova indirecta de la meua coherència sentimental i ideològica.

Altrament, el seu article conté rectificacions justes, com és ara la que es refereix al nom del Papa Pius X que jo vaig confondre amb el pintor Andrea del Sarto. Efectivament, tinc més present el nom dels artistes florentins que no el dels Pontífexs romans. Llàstima que en virtut d'un lapsus semblant no pugui algun dia transfigurar el senyor Rucabado en algun amable personatge del Renaixement o de les acaballes de l'Edat Mitjana.

Es curiós, en l'article del senyor Rucabado, com passa insensiblement de la discussió de les idees i les apreciacions a l'atac personal. En això no desment la seva filiació ultramontana. No hi ha, efectivament, ningú com els ultramontans per mostrar-se incapaces de combatre un adversari polític, sense provar de

L'infidel: Però, dona; és que no puc tenir una opinió?

La fidel: Ni una, ni cap. Ja et guardaràs bé prou de subscriure-t'hi!

ferir la seva reputació privada. Ataquen amb totes llurs forces els homes que tenen enfront, no tant per anular l'efecte de les doctrines "dissolvents", com per anular les persones de llurs propagandistes. Com els teams de futbol que es malfien de guanyar jugant net, en lloc d'empaitar la pilota, empaiten el jugador contrari. Li han trencat una cama? Va bé! Un de menys! Li han esberlat el cap? Felicitem-nos-en. Eren onze? Ja no són sinó deu!

Es per això que sovintegen els atacs que ven de dret a tallar els aliments del contrari. No fa gaires mesos el propi senyor Rucabado denunciava l'agnosticisme de Feliu Elias amb la intenció explícita i concreta de llevar-li la feina... Es evident que si el deixaven fer, el cristianíssim senyor Rucabado no tindria cap escrúpol a condemnar a morir de fam tots els seus contradictors. Això, indubtablement, simplificarà el problema... Ja l'imagino, quan el dejuni ens hagués suficientment afeblit i idiotitzat, venint ple d'unció a oferir-nos, no la salvació del cos que, pobret!, ja seria insalvable, sinó la salvació de l'ànima que fins al darrer moment té avinentesa de redimir-se.

Les catacumbes són commovedores. Ho són totes les esplugues on la humanitat ha patit per un ideal generós. Però tota l'eloqüència sangonosa del senyor Rucabado no aconseguirà que el prenguem per altre. Ell potser no és incapaç de sacrifici, però, evidentment, el seu tarannà el predisposa més aviat a cultivar els microbis de la violència que no pas els de l'abnegació.

El senyor Rucabado no té ni un bri de simpatia evangèlica. Visitarà les catacumbes; poeta, al capdavant, hi plorarà llàgrimes amargues; però no se n'encomanarà l'esperit. Pertany a la raça dels dominadors; les seves ires i exaltacions són les del que s'ha avesat a disposar d'un gran patrimoni i no pot resignar-se a que li'n llevin la més petita parcel·la. Es un paladí de la Unitat Catòlica.

Bastaria un altre petit augment de la temperatura reaccionària o una altra petita minva de la temperatura liberal d'Europa, perquè gràcies als senyors Rucabado i Companyia, veiéssim néixer una Inquisició religiosa, al costat del Sant Ofici polític.

Mentrestant no arriba aquest faust esdeveniment, els susdits paladins posen setge als escriptors que no professen llur credo i procuren d'aïllar-los en calls inconfortables, com a jueus de l'Edat Mitjana.

En la fúria amb què imprimeixen el segell d'immoralitat a escriptors que no fan sinó escriure realísticament, com molts escriptors ca-